

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5951/2020
25.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Драгослав М. Николић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији су пуномоћници Мирослав Р. Тешић и Иван М. Тешић, адвокати из ..., ради стицања у заједници, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној на пресуду Апелационог суда у Крагујевцу Гж 322/20 од 17.07.2020. године, у седници одржаној 25.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

Делимично се ПРЕИНАЧУЈЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 322/20 од 17.07.2020. године, у ставу другом тачка 1, 4. и 5. изреке, жалба тужиоца одбија као неоснована и потврђује пресуда Основног суда у Пријеполу П 621/2019 од 14.10.2019. године у ставовима првом, четвртном и седмом изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против става другог тачка 2. и 3. изреке пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 322/20 од 17.07.2020. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиљи на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 24.200,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 322/20 од 17.07.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Пријеполу П 621/2019 од 14.10.2019. године у ставу петом и шестом изреке, којима је утврђено да је тужила по основу стицања у брачној заједници власник на $\frac{1}{2}$ покретних ствари ближе означеним у ставу 5. изреке и којим се обавезује тужени да тужиљи исплати новчани износ од 600 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, на име $\frac{1}{2}$ дела купопродајне цене путничког моторног возила марке „...“ модел ..., са законском затезном каматом на тај износ почев од 09.01.2014. године, као дана подношења тужбе, па до исплате, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Пријеполу П 621/2019 од 14.10.2019. године у ставу првом, другом и ставу седмом изреке и одбијен је тужбени захтев тужиле према туженом да се утврди да је сувласнички удео тужиле и туженог по $\frac{1}{2}$ идеалних делова у заједничкој имовини стеченој у браку тужиле и туженог и то на:

-постојећем ванкњижном дограђеном делу, спрату поткровљу породичне стамбене зграде у улици ... у ..., уписане површине зграде 82 m^2 , уписане у листу непокретности број ... КО ..., на кат.парцели бр. ... КО ... на кат.бр. ..., који спрат у природи представља посебан физички опредељен део те породичне стамбене зграде, односно независну грађевинску целину која функционише независно и самостално са независим посебним улазом преко спољних армирано бетонских степеница и који спрат се састоји од стана и спољног армираног бетонског степеништа укупне површине од $78,90 \text{ m}^2$, а који стан се састоји од: ветробрана површине $3,18 \text{ m}^2$, ходника површине $9,83 \text{ m}^2$, оставе површине $5,16 \text{ m}^2$, купатила површине $4,13 \text{ m}^2$, једне собе површине $8,56 \text{ m}^2$, кухиње са трпезаријом површине $18,61 \text{ m}^2$, друге собе површине $8,94 \text{ m}^2$, дневне собе површине $12,21 \text{ m}^2$ и терасе површине $4,13 \text{ m}^2$, те спољног армираног бетонског степеништа површине $3,92 \text{ m}^2$, у ванкњижном власништву,

-постојећем ванкњижном дограђеном физички опредељеном стамбеном простору укупне површине $9,28 \text{ m}^2$ у приземљу породичне стамбене зграде у улици ... у ..., уписане површине зграде 82 m^2 , уписане у листу непокретности број ... КО ..., на кат.парцели број ..., који стамбени простор се у природи састоји од дограђеног ходника и дограђене просторије у продужетку тог ходника (гледано од улазних врата у приземље спорне непокретности) који је физички опредељен делови те спорне непокретности се налазе испод улаза у стан на спрату – поткровљу са гардеробом (оставом) и који физички опредељени делови непокретности у приземљу те породичне стамбене зграде су дограђени ради доградње стана на спрату – поткровљу породично стамбене зграде из става један, у ванкњижном власништву,

-постојећем ванкњижном дограђеном физички опредељеном стамбеном простору укупне површине од $10,37 \text{ m}^2$, у приземљу породично стамбене зграде у улици ... у ..., уписане површине зграде 82 m^2 , уписане у листу непокретности на кат.парцели број ... КО ..., кат.парцели бр. ..., који стамбени простор у природи представља спаваћу собу, која се налази наспрам купатила у приземљу горе означене породично стамбене зграде, односно са леве стране гледано из правца улазних врата у приземљу напред означене породичне стамбене зграде, која спаваћа соба је дограђена ради доградње стана на спрату – поткровљу породично стамбене зграде из прве алинеје те тачке у ванкњижном власништву, што је тужени дужан признати и трпети, као неоснован, због непотпуне пасивне легитимације.

2.Одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да назначена пресуда представља правни основ за одговарајући упис права тужиле у одговарајућој јавној књизи, односно одговарајућем регистру, као неоснован.

3.Одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да је тужени дужан да призна и трпи да се тужила код органа надлежног за упис права на непокретностима упише као носилац права својине на свим непокретностима означеним у тачки 1. изреке, као неоснован.

4. Одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да суд обавезе туженог да тужиљи преда у супосед непокретности ближе означене у ставу другом, тачка 1. алинеја 1, 2 и 3 изреке.

5. Обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 150.750,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана правноснажности пресуде до исплате, у року од 15 дана.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, побијајући пресуду у ставу другом изреке (у делу у којем је преиначена првостепена пресуда и одлуку о трошковима другостепеног поступка), због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...55/14) па је утврдио да је ревизија тужиље делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

У делу преиначујућег дела пресуде, Врховни касациони суд налази да је Апелациони суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, што је за последицу имало неопходност преиначења пресуде Апелационог суда у том делу.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су биле у браку од 18.10.1987. године до 04.03.2013. године, када је брак разведен. У браку имају двоје пунолетне деце. По закључењу брака странке су једно време живеле као подстанари, а један период у породичној кући туженикових родитеља. У приземљу су доградили једну собу, а касније су надзидали спрат куће који у грађевинском смислу представља засебну стамбену јединицу опремљену у потпуности. Тужиља је од почетка брака остварила социјалне приходе радећи преко Омладинске задруге код више послодаваца. У току 1994. године засновала је радни однос у ... – ..., а радила је и у ... и ... на ... пословима. Тужени је током брака био у сталном радном односу у ..., а потом у ..., Филијала у Тужиља је поред радног ангажовања одржавала домаћинство и старала се о деци и родитељима туженог. Странке су током брака подигли спрат на кући коју је у једном делу добио на поклон тужени од свог оца, опремили спрат куће намештајем и неопходним стварима домаћинства. Увели су парно грејање у кући, средили фасаду и реновирани купатило на спрату. Све то су урадили од прихода које су стекли у току заједнице, стим што им је родбина помагала и са тужиљине и са тужене стране. У току брака купили су возило марке „...“ које је по престанку трајања брачне заједнице тужени продао за износ од 1.200 евра. У приземљу је дограђена соба са ходником укупне површине 10,36 м². По мишљењу вештака архитекте та целина је физички недељива и њена вредност је 207.400,00 динара. Новосаграђени део на спрату је укупне површине 78,90 м² и представља независну грађевинску целину, јер функционише самостално, али је повезан са дограђеним делом у приземљу куће. Тржишна вредност

надограђеног спрата на који се излази посебним спољним степеницама износи 2.840.400,00 динара. Физичка деоба тог дела није могућа. По налазу вештака економско-финансијске струке база у стицању непокретности би могла да се вреднује од 10 до 15%, имајући у виду да је део плаца на коме је извршена надоградња власништво оца туженог. Даље, према налазу вештака произилази да уколико се искључи критеријум базе стицања, учешће странака у стицању у заједничкој имовини био би једнак, тј. по 50%.

Према изводу из поседовног листа произилази да се катастарска парцела број 908/3 води као грађевинско земљиште укупне површине 3,51 ари, од чега се један део налази под породичном стамбеном зградом, те да су сувласници наведених непокретности ВВ, ГГ са уделом од по 1/16, ДД са уделом од 5/16 и тужени ББ са уделом од 9/16.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је применом одредби члана 171. став 1., 177., 178. и члана 180. став 1. Породичног закона закључио да су удели парничних странака у стицању заједничке имовине подједнаки, па је усвојио тужбени захтев тужиље, утврдио да је власник на $\frac{1}{2}$ како описаних непокретности, тако и покретних ствари и обавезао туженог на предају у суддржавину сувласнички удео тужиље у назначеним стварима.

Одлучујући о жалби, другостепени суд је прихватио становиште првостепеног суда да је стицање парничних странака везано за покретне ствари подједнако, па је пресуду у том делу потврдио. У односу на непокретности (утврђујући део тужбеног захтева, обавеза на предају у суддржавину и утврђење да пресуда представља правни основ за укњижење код надлежног органа што је тужени дужан да призна), другостепени суд налази да је првостепени суд правилно утврдио чињенично стање, али је погрешно применио материјално право. Ово је из разлога што из списка предмета произилази да се кат.парцела ... КО ..., на којој се налази кућа која се састоји од приземља и дограђеног поткровља, односно спрат, у Служби за катастар непокретности води као сувласништво и то 9/16 на име туженог ББ, 5/16 на име његовог оца ДД, а по 1/16 на име ГГ и ВВ. Тужиља је тужбом обухватила само свог бившег брачног супруга ББ, а не и остале сувласнике. Према члану 211. став 1. ЗПП, прописано је да нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјално-правног односа, а ставом 2. да ако сва лица из става 1. овог члана нису обухваћена тужбом као странке, суд ће да одбије тужбени захтев као неоснован. Према ставу 3. цитираног прописа, предвиђено је и да о нужном супарничарству суд води рачуна по службеној дужности. Тужбом нису обухваћени ВВ, ГГ и ДД. Стога је првостепена пресуда преиначена у овом делу и одбијен тужбени захтев услед непотпуне пасивне легитимације, применом члана 211. ЗПП и члана 394. став 1. тачка 4. ЗПП.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд ставом првим изреке првостепену пресуду потврдио у ставу 5. и 6. изреке. Правилно је другостепени суд преиначио првостепену пресуду у ставу 2. и 3. изреке у делу којим је одбио тужбени захтев тужиље да се утврди да пресуда представља основ за одговарајући упис права тужиље у јавну књигу и да је тужени дужан то признати и трпети да се тужиља код надлежног органа за упис стварних права упише као носилац

права својине на спорној непокретности. Међутим, основана је ревизија у погледу преиначујућег дела пресуде првостепеног суда у односу на став први, четврти и седми изреке, а ово из следећих разлога:

Тужиља је тужбом тражила да се утврди да је власник у одређеној квоти спорне непокретности и да се обавезе тужени да јој преда у судржавину припадајући део. Тужиља има правни интерес да постави такав тужбени захтев иако се парцела на којој се налази објекат у Служби за катастар непокретности води не само на туженог већ и на друге сувласнике у одговарајућој квоти. Тужиља није тужбеним захтевом тражила да се утврди да је власник и дела парцеле на којој се налази спорна непокретност али је тражила да се утврди да донета пресуда представља правни основ за одговарајући упис права својине на спорном објекту у одговарајућем регистру као и да тужени трпи упис права својине на спорној непокретности. Другостепени суд је такав тужбени захтев одбио у целости (став 2. тачка 2. и 3. изреке пресуде).

Према члану 211. ЗПП предвиђено је да:

„нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјалноправног односа.

Ако сва лица из става 1. овог члана нису обухваћена тужбом као странке, суд ће да одбије тужбени захтев као неоснован. О нужном супарничарству суд води рачуна по службеној дужности.“

Могућност да се на основу судске одлуке изврши упис у јавне књиге подразумева да се тужбом и захтевом обухвате сви сувласници одређене непокретности како би судска одлука била успешно спроведена сходно одредбама Закона о државном премеру и катастру (члан 64). Међутим, спорни део куће градили су својим средствима тужиља и тужени. Ради се о ванкњижним дограђеним одређеним деловима. Сходно томе, тужиља има правни интерес да тражи да је власник одговарајућег дела те непокретности и без захтева за парцелу. Не може се сматрати да је неопходно да тужбом, као нужни супарничари, буду обухваћени и остали сувласници парцеле. У таквом случају, због природе правног односа захтев тужиље може правно егзистирати с тим што укњижба утврђеног права својине не може бити спроведена у Служби за катастар непокретности. Ако је утврђено да тужиља има сувласнички удео на спорној кући, онда сходно члану 14. ЗОСПО има право да ту ствар држи и њоме се користи заједно са другим сувласником сразмерно свом уделу неповређујући права другог сувласника. Стога се може сматрати да је тужбени захтев за предају у супосед спорног дела непокретности сходно члану 37. ЗОСПО основан.

Због свега изнетог закључак је Врховног касационог суда да је апелациони суд у односу на утврђујући део права својине на спорној непокретности и предају у судржавину, на правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право.

Из изнетог, а на основу члана 416. став 1. и члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Одлука о трошковима ревизијског поступка донета је на основу члана 165., члана 153. и 154. и 163. Закона о парничном поступку, а исти се односе на трошкове

везано за стручни састав ревизије у износу од 12.000,00 динара (сходно опредељеној вредности спора), на име таксе за ревизију 4.700,00 динара и ревизијску пресуду 7.500,00 динара, укупно 24.200,00 динара, све сходно важећој АТ и Закона о судским таксама. Остале трошкове суд није признао ревиденту из разлога што исти нису били неопходни, а осим тога Адвокатска тарифа не предвиђа могућност увећања основне Адвокатске тарифе због постојања више захтева обухваћених једном тужбом за једног тужиоца.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић